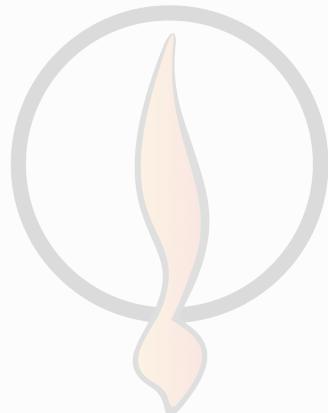

شعر معاصر ایران

گروس عبدالملکیان

بنیاد ادبیشه

چه فرقی می کند
تأسیس ۱۹۹۴
من عاشق تو باشم،
یا تو عاشق من؟!
چه فرقی می کند
رنگین کمان
از کدام سمت آسمان آغاز می شود؟!

۱

اگر شعرهای من زیباست
اگر شعرهای من زیباست
دلیلش آن است
که توزیایی
حالا
هی بیا و بگو
چنین است و چنان است
اصلا
مهم نیست
تو چند ساله باشی
من همسن و سال تو هستم
مهم نیست
خانه ات کجا باشد
برای یافتن کافی است
چشم هایم را بیندم
خلاصه بگوییم
حالا

۲

هر قفلی که می خواهد
به درگاه خانه ات باشد
عشق پیچکی است
که دیوار نمی شناسد
گفتی دوست دارم
و من به خیابان رفتم!
فضای اتاق برای پرواز کافی نبود

۳

هر نتی که از عشق بگوید زیباست
حالا سمعونی پنجم بتهوون باشد
یازنگ تلفنی که
در انتظار صدای توست...

۵

صدای قلب نیست
صدای پای توست
که شبها در سینه ام می دوی
کافی سست کمی خسته شوی
کافی سست بایستی

۶

به شانه ام زده‌ای

که تنهایی ام را تکانده باشی!

به چه دلخوش کرده‌ای؟!

تکاندن برف

از شانه‌های آدم برفی؟!

۷

ندیده‌ای؟!

همان انگشت که ماه را نشان می‌داد

ماشه را کشید

پیراهن در باد تکان می‌خورد

این

تنها پرچمی است که دوستش دارم

۸

ما

کاشفان کوچه بن‌بستیم

حروف‌های خسته‌ام داریم

۹

می‌خواستم بمانم

رفتم

می‌خواستم بروم

ماندم

نه رفتن مهم بود و نه ماندن

مهم

من بودم

که نبودم

۱۰

کلید

بر میز کافه جامانده است

مرد

مقابل خانه جیب‌هایش را می‌گردد

آینده

در گذشته جا مانده است

۱۱

نه

همیشه برای عاشق شدن

بدنبال باران و بهار و بابونه نباش

گاهی

در انتهای خارهای یک کاکتوس

به غچه‌ای می‌رسی

که ماه را بر لبانت می‌نشاند

۱۲

زیر این آسمان ابری

به معنای نامش فکر می‌کند

گل آفتابگردان!

۱۳

موسیقی عجیبی است مرگ

بلند می‌شوی

و چنان آرام و نرم می‌رقصی

که دیگر هیچ کس تورانمی‌بیند

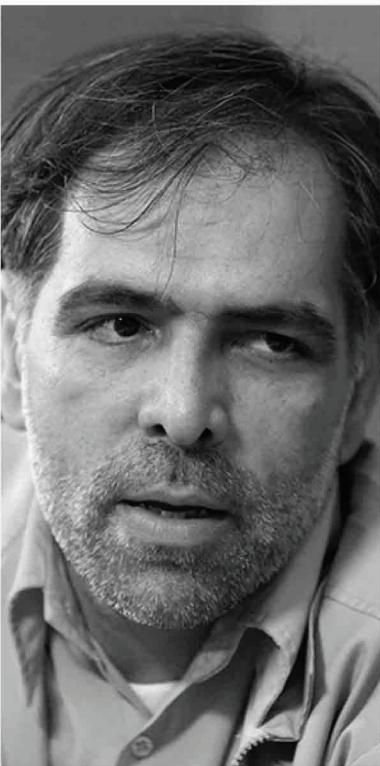
۱۴

و ماه

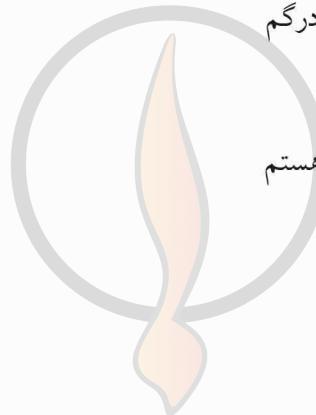
دهانِ زنی زیباست

که در چهارده شب

حرفش را کامل می‌کند

علی داوودی

بنیاد اندیشه

تأسیس ۱۳۹۶ سنگ بر آینه هامی خواست تکرارم کند
 تادلم را بشکند، بر خویش آوارم کند
 چانه ها می زدولی قصدش فروش من نبود
 خواجه ای می خواست تارسوای بازارم کند
 او که با پرواز و آواز و قفس نسبت نداشت
 آسمانی داد تاشاید گرفتارم کند
 او نه ابراهیم عاشق، او نه چاقوی رحیم
 دل بربید از من ولی می خواست پرورام کند
 او که از خود دور، نام دیگرش منصور بود
 با انالحق گفتتش می خواست بردارم کند
 مرده و سرخورده اما باز سر آورده ام
 عاشقم هر چند می خواهد که انکارم کند

۱

اول صبح خیابانم، از هیاهو هارها هستم
 صبحدم مانند خورشیدی باز هم در کوچه ها هستم
 سرد هستم مثل بهمن ماه، گرم هستم مثل شهریور
 هم نمی دانم کجا هستم، هم نمی دانم چرا هستم
 از درخت و گل سرودن من، معنی سرسبز بودن من
 برگ هستم، آی آدمها! برگ اما زیر پا هستم
 گاه از احساس دلتگی، ریشه در خاک را مانم
 گاه سرشار از سبک باری، ماورای ابرها هستم
 روی سقف خانه های شهر، از کجا این برف باریده است؟
 این غریبه از کجا آمد؟ از کدامین روستا هستم?
 دست هایم را بخوان، ای عشق! این خطوط گیج سردر گم
 فاش می گوید که من عشقم، عاشقم، در داشنا هستم
 من همینم، آبی آبی، هر کجا باشم همین رنگم
 تا همیشه این چنین بوده است آسمان تا هست تا... هستم

۲

هم لحظه های دور و برم تازه می شود
 هم فکر های توی سرم تازه می شود
 ای آفتاب سرزده، چشم و چراغ من
 هر روز با تو در نظرم تازه می شود
 هر روز از تو معجزه ای تازه می رسد
 چشمم شبیه صبح حرم تازه می شود
 من رعد بی قرام و تو ابر نوبهار
 باران تازه ای! جگرم تازه می شود
 ای غنچه صبور! که بر شاخه آمدی
 با خنده تو برگ و برم تازه می شود
 ای روح شاعرانه که با تو هوایی ام
 با تو دوباره بال و پرم تازه می شود
 هر روز با تو معنی نوروز می دهد
 جان مدام تازه ترم تازه می شود
 ای لحظه لحظه زنده شدن، با تو زندگانم
 با توبه هر چه می نگرم تازه می شود

هم خانه‌ای با من تمام عمر انگاری
ای غم، چرا دست از سر من برنمی‌داری؟
این خشت بر دریازدن منزل نخواهد شد
ویرانی ام حتمی است با این گونه معماری
توبال و پرواکرده یعنی دوست دارم
من دست و پا گم کرده وقتی دوستم دارم
گاهی شیوه شوق با من اشک می‌ریزی
گاهی شیوه صبر اما مردم آزاری
هر دم به استقبال تو می‌آید از دریا
این ماهیان، این شعرها، آشفته و جاری
چشمان خود را از تو پنهان کرده‌ام، ای ابر!
پس کی تو برا این خانه، این ویرانه می‌باری؟

گفتم سلام لبنان!
شاخه‌های زیتون
در گرمی دهانم جوانه زدند
سیب‌های سرخ
شعله‌ور بودند
و نیوتن در باغ نبود

گفتم سلام Lebanon!
قدیسان و خدایان
برآمدند
از صخره‌ها

لبنان اسمی بود
بر دیواره‌های قدیمی قلب عربی من
که با حروف لاتین نوشته بودندش

لبنان خلاصه ویرانی تاریخ
ستونی از خاطره‌های دور
شهر خواب
که در کوچه‌هایش

گنجینه‌های صلیبی و رؤیاهای فینیقی هم بازی هماند

شهر
زیر دستان مریم مقدس است
در آرامش اینجا
هوس خطر می‌کنم
این جا باید مراقب بود
شب هست
خاموشی هست
و دروزی‌ها هم!
در میدان شهر
مریم مادر پسر ضعیفش را بغل کرده بود
— آه پسر ز جر کشیده من! —

پسر
روشنایی لبخندی بود

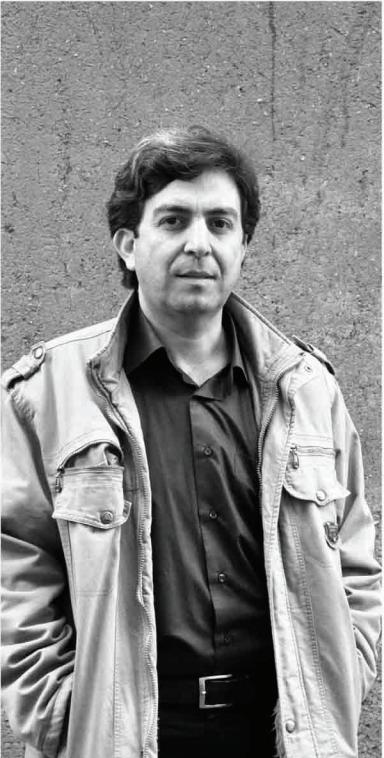
که نگاهش با ماشین‌های نظامی دور میدان می‌چرخید

نامت مدیترانه
نامت خزر
نامت عمان
نامت سرخ
سیاه
...

چه بر سر این قطره آب آمده است؟

موج‌ها می‌ریختند روی میز و اسکناس می‌شدند
و تورا می‌بردند عروس دریایی من

«در بازار بیروت
مردی فلسطینی
قفس پرنده‌می‌فروشد»

علیرضا بهرامی

۱

حرف که می‌زنی
واژه‌ها
ترانه‌می‌شوند
در حنجره‌پرنده‌هایی
که روی سیم‌های تلفن نشسته‌اند

۲

آهن داغ
مجبور است
چرخ‌های قطار را
روی گرده‌اش تحمل کند
دو خط موازی
تابی‌نهایت
می‌دوند و می‌دونند و می‌دونند...
من مدت‌هاست
دارم زندگی می‌کنم
این کفش
بدجوری پایم را می‌زند
هر چه بی محلی می‌کنم
بیشتر آزارم می‌دهد
بی‌آرام دست بکش روی پوست تم
بیدادست بکش روی تنهایی
دست بکش روی دلتگی
بی‌آرام دست بکش
بی‌اصلاً یک روز صبح
با هم برویم

۳

معازه‌میوه‌فروشی
یکبار هم که شده
به جای تره‌های زمخت
ولایه‌های سوزناک
یک مشت لوبیای سحرآمیز بخریم
این کفش
بدجوری پایم را زخم کرد
وقتی از تو خبری نیست

و ۵۰ سال بعد
سل بگیرم تأسیس ۱۳۹۴
وقتی از تو خبری نیست
این کفش
بدجوری پایم را می‌زند

ترجمی دهم
تهایی بروم رستوران
از همان‌هایی
که پشت شیشه می‌نویسنده:
«کارگر ساده‌نیازمندیم
باغدا و جای خواب»
می‌خواهم وقتی از پله‌ها پایین می‌روم
تا ۵۰ سال برنگردم سمت خورشید
وقتی از تو خبری نیست
می‌خواهم بروم
کارگر کارخانه نخریسی شوم
پای دستگاه کهنسالی
بنشینم

پنهان‌اند پیشه

و ۵۰ سال بعد
سل بگیرم تأسیس ۱۳۹۴
وقتی از تو خبری نیست
این کفش
بدجوری پایم را می‌زند

تو مثل یک مجموعه شعری
هر چند صفحه را که خواندم
باید مکثی کنم
ولذتی
و گاه تعمقی
تابیین هر دو خوانش
با خودم حرف بزنم

اقیانوس
مگر می‌تواند آرام باشد؟!

کویر

مگر می‌شود لوت و عریان نباشد!
عشق

مگر ممکن است جایی را آباد کند
که حالا بشود

پایتخت یک مملکت؟!

ماهی هادر کالیفرنیا

چطور وقتی برای مرگ
به رودخانه باز می‌گردند
هنوز آزادند؟!

رویاهها

در جزایر سلیمان
چرا از شاخه‌ها آویزان می‌شوند؟!

چشم‌های آب گرم

در آیسلند چه می‌کنند؟!
می‌بینی؛

دنیاراگشته‌ام

اما این‌ها هیچ کدام اهمیت ندارد
مهم این است

که آیا می‌توانم هر روز

تورا

در خیابان‌های شلوغ

اشتباه‌نگیرم؟

یا می‌شود که در یک کافه

اتفاقی با من

سریک میز بنشینی؟

آیا می‌شود بلیت قطار من

یک روز

شانه به شانه تو بیافتد؟

سفره‌های آب گرم در دلم می‌جوشنند...

لذتی عمیق
درست مثل وقتی که برف می‌بارد
- با یک فنجان چای
یا باران که مارا
با آبشار موهایت می‌برد
به یک عصر تابستانی
و طعم خوب آناناس
در سواحل استوایی

تمام خیابان‌های را فتح کرده‌اند
کارناوال‌های رنگی
اما همه رقصه‌ها و نوازندگان سرگردان
حوالی شان پرت است
به سمت پنجره‌ای که تو نیستی

کافه‌های ساحلی
گرمای مطبوعی که بوی بهار دارد
سنگفرش‌هایی که شبدرهای لای شان گل گرده‌اند
ناقوسی که نیمه شب‌های زندگ می‌زند
همه و همه
چیزی کم دارند

بدون آن که اصلاً حواسم باشد
خرمالو هارسیده‌اند
باورم نمی‌شود
تو هم مرا پس زده باشی و
پاییز آمده باشد و
این قدر بی خیال باشم

نمی‌دانم بهتر بود دستت روی سرم باشد
یا زیر سرم را بگیرد
نمی‌دانم زیر سر چه کسی بود
که این طور در به در شدم؟!

جواد گنجعلی

۱

– باران –

این پاره خطهای موازی خیس

به زودی

اندوه چسیده به پنجره را خواهند شست

چون خاطره شیرین تابستان

از سایه دیوار

مرا غنیمت بشمار...

در تبعید، کسی زیر تابوتمن را نخواهد گرفت
 تنها در آغوش تو
 گرسنگی و تنها یی
 فراموشم می‌کنند.
بنیاد اندیشه

تأسیس ۱۳۹۴

۳

توکه نیستی
 دهکده‌ای رامی‌مانم
 که سرشن را بر دامن کوهی نهاده
 در محاصره برف
 با اولین چراغ‌های زرد شب

۲

تنهار و دخانه می‌تواند
 فجیع بمیرد
 من از کتفهای تو
 زاده شدم

و

آغوش تو سرزمین مادری من بود
 نمی‌خواهم روید باشم که به دریای سیاه می‌ریزد

۴

تنها یک پرنده می‌تواند
 آشیانی گرم داشته باشد
 زیر طاق کشتارگاه.

مرا بازگردن
 به شانه هایت

شانه‌هایت را بیر با خود تقاضا می‌کنم
بعد تو یک شانه آواره پیدا می‌کنم
جمع نا آرام من با سینه آرام تو؟
می‌روم در بادها بزمی مهیا می‌کنم
ابرها را می‌فشارم روی تخت آسمان
بند از پیراهن مهتابی ام و امی کنم
بوسه‌بوسه باد از پیراهن مردمی شود
سینه‌سینه دشت را از خوش زیبا می‌کنم
واژه‌واژه خیسم از تکرار ترد لحظه‌ها
زیر باران غزل این پا و آن پا می‌کنم
در شبی مهتاب؛ دستی جام و دستی زلف یار
بید را مجnoon تر از مجnoon ولیلا می‌کنم
پابه‌پای موج‌ها پایین و بالا می‌روم
توی گوش ساحل درمانده نجومی کنم:
بی قرارم بی قرارم بی قرارم بی قرار
دست توی دست باران روبه دریا می‌کنم

فهیمه حسین‌زاده

بهار بی من و تو، حسرتی است طولانی
چه می‌شود که بمانم؟ چه می‌شود که بمانی؟
چه می‌شود که غرورت به پای عشق بیفتد؟
چه می‌شود که دویاره مرا به نام بخوانی؟
منی که با تو شکستم سکوت خاطره‌هارا
چگونه بی توبخوانم که هر ورق تو عیانی
چگونه بشکند آغوش؟ چگونه پرشود این دل؟
تورا چطور نخواهم که تمام جهانی!
به صبر حرمت دل راشکسته‌ای و ندانی
که صبر راه درازی است به دردهای نهانی
برای مرهم دردت، به لب نشسته پیامی
خطا کنی اگر از من به بوسه‌ای نستانی
منم که باز دویاره هوای توبه سرم زد
تویی که خاطره‌هارا به یک اشاره برانی
کجا دور جهانی؟ به شانه که روانی؟
بدون من غم دل را به سینه که تکانی؟

ای وسوسه کهنه که آرام نداری
از «یار سفر کرده» تو پیغام نداری?
دل تنگ نگاه است و خمار است و خراب است
دلتنگی بیهوده! سرانجام نداری?
بازنده بازی منم اما تو مگر مرد!
یک خصلت رندانه خوش نام نداری?
گفتم بروی، نقطه غلط بود مقامش
افسوس که تو دانش ایهام نداری!
این قدر می‌فشار به سینه سخن‌خواست
حتی به زبان، قدرتِ دشنام نداری!
با این همه تن، آمده‌ام - مست و غزل‌خوان -
ای خواجه! دلِ عرضه اندام نداری
ما ناز تو ای بخت کشیدیم ولی تو
غیر از هنر تلخی ایام نداری!

فهیمه حسین‌زاده

شهریور ۱۳۹۶

کدام ساحل آرام نشسته‌ای به تماسا
که شعرهای روانم به چشم‌های نرسانی!

۴

دل گرفته و حالم عجب پریشان است
نگاه بی‌رمقم زابراه باران است
چه خشک‌سال خزانی، چه بی قرار شبی
غبار پنجره از دور هم نمایان است
نگاه می‌کنم این شاخه‌های عریان را:
چقدر دل به کفِ سرد این خیابان است!
چقدر سایه تنیده به قامِ دیوار!

بیاند اندیشه

دیسمبر ۱۳۹۴